

Sygn. akt VIII Ca 471/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 listopada 2013 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu VIII Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jadwiga Siedlaczek (spr.)
Sędziowie:	SSO Włodzimierz Jasiński SSO Małgorzata Kończal
Protokolant:	sekr. sądowy Natalia Wilk

po rozpoznaniu w dniu 20 listopada 2013 r. w Toruniu

na rozprawie

sprawy z powództwa **A. L.**

przeciwko (...) **Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C.**

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmnie

z dnia 23 maja 2013 r.

sygn. akt I C 241/12

I. zmienia zaskarżony wyrok w całości, w ten sposób, że :

- 1. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. na rzecz powoda A. L. kwotę 10.000 zł (dziesięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 22 lutego 2012r do dnia zapłaty,**
- 2. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. na rzecz powoda A. L. kwotę 1325 zł (jeden tysiąc dwadzieścia pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu,**
- 3. nakazuje pobrać od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Chełmnie kwotę 475 zł (czteryście siedemdziesiąt pięć złotych) tytułem reszty nieuiszczonej opłaty,**

II. zasądza od pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w C. na rzecz powoda A. L. kwotę 500 zł (pięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu za instancję odwoławczą.

Sygn. akt VIII Ca 471/13

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Toruniu wyrokiem z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie I C 241/12 z powództwa A. L. przeciwko (...) Sp. z o.o. z siedzibą w C. oddalił powództwo i zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 1217 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sąd Rejonowy ustalił, że A. L. jest właścicielem ponad 30 hektarowego gospodarstwa rolnego położonego w M. i był zainteresowany zakupem ciągnika firmy (...) jak i również innych maszyn tej firmy. W leżącej niedaleko miejsca zamieszkania powoda miejscowości P. pozwana (...) Spółka z o.o. w C. ma swój oddział, gdzie oferowane są do sprzedaży różnego rodzaju maszyny rolnicze przy czym firma (...) jest głównym dostawcą tych maszyn. Powód zawarł kontrakt z tą firmą i wyraził gotowość zakupu ciągnika. Poinformował też, że 50% kosztów zakupu sprzętu finansowane będzie ze środków unijnych. Ustalono, że pozostałe 50% kosztów zakupu kredytować będzie firma (...). Ostatecznie w dniu 5 września 2011 r. została między stronami zawarta umowa sprzedaży nr (...), przedmiotem której było zakupienie przez powoda ciągnika rolniczego marki J. D. model (...), komplet obciążników - 14 sztuk oraz radio MP3- fabrycznie nowy. Cena nabycia wynosiła 189.000 zł netto +23% podatku VAT. Ustaloną cenę powód zobowiązał się zapłacić w następujący sposób: kwota 10000 zł miała zostać wpłacona jako zadatek w terminie 5 dni od podpisania umowy, zaś pozostała kwota miała być zapłacona do dnia 20.09.2011 r. Ustalono również, że brak wpłaty 10000 zł w terminie spowoduje, że umowa zostanie automatycznie rozwiązana a strony będą wolne od wzajemnych zobowiązań wynikających z umowy. W związku z trudnościami finansowymi powód kwotę umówionego zadatku wpłacił w dwóch ratach: pierwszą ratę w wysokości 2000 złotych w dniu 20 września 2011 r. Ciągnik został sprowadzony do P., powód go widział. Kolejną ratę w wysokości 8000 zł powód wpłacił w miesiącu październiku 2011 r. Pozwana pomimo zapisu w umowie o automatycznym jej rozwiązaniu w przypadku braku wpłaty zadatku w ustalonym terminie, w dalszym ciągu czuła się zobowiązana do jej realizacji, a powód w dalszym ciągu wyrażał chęć zakupu ciągnika. Po wpłacie kwoty 8000 zł pozwana (...) Sp. z o.o. rozpoczęła procedurę związaną z kredytowaniem połowy ceny zakupu ciągnika (druga połowa jak wyżej wskazano miała być finansowana ze środków unijnych). Wówczas to okazało się, że nie tylko(...)ale i również inne banki nie udzieliły powodowi kredytu, ponieważ powód jest wpisany jako dłużnik w Banku (...). Będący przedmiotem umowy ciągnik został sprowadzony do P., stał tam parę miesięcy, pozwana spółka musiała za niego zapłacić. Pozwana spółka była jednak w dalszym ciągu gotowa sprzedać ten ciągnik powodowi. Powód w tym czasie sam czynił starania o uzyskanie w bankach kredytowania tego zakupu - bezskutecznie. W związku z tą sytuacją powód nie uzyskał też ostatecznie dofinansowania ze środków unijnych. Pozwana spółka dawała powodowi możliwość przesunięcia terminu realizacji zakupu, łącznie z możliwością przekazania zadatku na inną maszynę (z uwagi na fakt, że powód wykazywał również chęć zakupu siewnika) - bezskutecznie. Ostatecznie do sprzedaży powodowi ciągnika nie doszło, a między stronami następowała wymiana korespondencji. W związku z zaistniałą sytuacją strona pozwana pismem z dnia 19.03. 2012 r. odstąpiła od umowy oświadczając, że otrzymany zadatek zatrzymuje.

Sąd I instancji wskazał, że z treści zawartej między stronami umowy określona w § 2 ust. 3 pkt a kwota 10000 zł stanowi zadatek. W ocenie Sądu Rejonowego zebrany w sprawie materiał dowodowy wskazywał na to, że zarówno strona powodowa jak i pozwana zainteresowane były wykonaniem umowy. Świadczy o tym fakt przystania przez stronę pozwaną na przedłużenie terminu zapłaty zadatku a także i to, że w okresie późniejszym oferowano powodowi przedłużenie terminu realizacji umowy bądź też zaliczenia uiszczonego zadatku na poczet zakupu innej maszyny. Zdaniem Sądu I instancji nie zmienia to jednak faktu, że podstawową przyczyną nie dojścia umowy do skutku był fakt umieszczenia powoda w Banku (...) jako dłużnika - powód temu faktowi nie przeczył. W tej sytuacji stronie pozwanej przysługiwało prawo odstąpienia od umowy i zatrzymania pobranego zadatku - czyli skorzystanie z uprawnienia przedstawionego w przepisie art. 394 § 1 k.c., a zatem w ocenie Sądu Rejonowego powództwo podlegało oddaleniu.

Apelację od wyroku wniósł powód, zaskarżając go w całości i zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, polegający na błędnym założeniu, że strony umowy były związane umową i jej treścią ze skutkiem mającym oparcie w art. 394 k.c.,
2. przyjęcie za ustalone faktów bez wystarczającej podstawy i braku dowodów,
3. naruszenie zasady logicznego rozumowania, zarzucając mu naruszenie art. 233 k.p.c. przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, polegające na dokonaniu tej oceny z całkowitym pominięciem części przeprowadzonych dowodów i sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego przez przyjęcie, iż pozwana odstąpiła od umowy, jak i okoliczności w jakich pozwana rzekomo realizowała zawartą umowę,
4. niewyjaśnienie wszystkich okoliczności faktycznych istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy a głównie w zakresie ustalenia czy, kto i kiedy miał obowiązek sprawdzić zdolność kredytową powoda oraz ustalenia kto zobowiązał się do pozyskania kredytowania zakupu ciągnika,
5. powołanie się przez Sąd I instancji w uzasadnieniu na okoliczności, które nie wynikają z materiału dowodowego.

Powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa.

Pozwany w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanej kosztów procesu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna.

Sąd Okręgowy nie może podzielić całości ustaleń faktycznych poczynionych przez Sąd pierwszej instancji oraz oceny dowodów tegoż sądu, gdyż została ona dokonana niezgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 KPC). Wskazać należy, iż Sąd odwoławczy nie aprobejuje wywodów Sądu pierwszej instancji dotyczących uznania że pozwanemu przysługiwało prawo do odstąpienia od umowy i zatrzymania pobranego zadatku. Dokonując ustaleń faktycznych i oceny ustalonego stanu faktycznego Sąd I instancji pominął postanowienia § 6 pkt.1 umowy stron z dnia 5 .09.2011r .(k.11 akt) Zgodnie z tym postanowieniem „ **Zmiany niniejszej umowy wymagają zgody obu stron i zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności** „ W pozostałym zakresie, ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji oraz dowody, na których Sąd ten się oparł uznać należy za prawidłowe i w tym zakresie Sąd drugiej instancji przyjmuje je za własne.

Sąd Rejonowy prawidłowo ustalił że z zeznań świadków i powoda wynika, że termin do zapłaty zadatku był na prośbę powoda przedłużony, gdyż musiał on czekać na środki ze sprzedaży płodów rolnych (k. 83 v.) W świetle postanowień umowy nie można jednak uznać, że skoro obie strony umowy dążyły do jej realizacji to należy przyjąć, że postanowienie umowne dotyczące rozwiązania umowy określone w § 2 ust. 6 nie miało zastosowania w sprawie. Strony nie zmieniły treści umowy w formie pisemnej a brak formy pisemnej został zastrzeżony pod rygorem nieważności (§ 6 pkt.1) W tym miejscu wskazać należy iż pozwany swoje prawo do zatrzymania zadatku opiera również na treści umowy § 4 pkt.2.(k.41). Niedopuszczalna jest sytuacja, że część postanowień umownych jest obowiązująca a inna część nie. Niekwestionowanym w sprawie jest , że kwota 10.000, zł, która miała stanowić zadatek i miała być wpłacona w terminie 5 dni od podpisania umowy(§ 2 pkt.3a) to jest do 10 września 2011r , została wpłacona przez powoda w dwóch ratach : pierwsza w wysokości 2000 złotych w dniu 20 września 2011 r. zaś druga w kwocie 8000 zł w miesiącu październiku 2011 r. Zgodnie z § 2 pkt.6. umowy uległa ona automatycznemu rozwiązaniu a strony są wolne od wzajemnych zobowiązań wynikających z tej umowy. W tej sytuacji wpłacona przez powoda w dwóch ratach kwota 10.000, zł stanowi nienależne świadczenie.

Z tych względów, Sąd odwoławczy na podstawie art. 386 § 1 KPC orzekł jak w sentencji. O kosztach postępowania za I instancję orzeczono na podstawie art. 98 § 1 KPC przy czym w skład tych kosztów wchodzi; opłata od pozwu

w kwocie 125, zł i koszty powoda w kwocie 1.200, zł Wprawdzie powód domagał się znacznie wyższych kosztów wskazując na koszty przejazdów z zagranicy , utraconych zarobków itp. Jednakże zgodnie z § 2 zd. ostatnie art. 98 kpc suma kosztów przejazdów i utraconego zarobku nie może przekraczać wynagrodzenia jednego adwokata wykonującego zawód w siedzibie sadu procesowego. Wynagrodzenie adwokata zgodnie z § 6 pkt 4 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r w sprawie opłat za czynności adwokackie.. oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu – Dz.U. z 2013 r. Nr 461 t.j. wynosiłoby 1.200, zł . Z chwilą przekazania sprawy do rozpoznania w trybie postępowania „C” Sąd rejonowy nie wezwał powoda do uiszczenia pozostałej części opłaty tj. 475, zł . Są to koszty należne Skarbowi Państwa i dlatego po myśli art. 113 uoks sąd orzekł jak w punkcie I ppkt 3 wyroku

Orzeczenie o kosztach za instancję odwoławczą uzasadnia przepis art 98 kpc przy czym w skład tych kosztów wchodzi jedynie opłata od apelacji w kwocie 500, zł.